

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelen hetenként egyszer, vasárnap reggel.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt — kr. — Félévre 2 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Beliczey-utca, 1071. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények és előfizetési pénzek küldendők.

Hirdetések és nyilttéri közlemények jutányos áron vétetnek fel.

Egyes számok kaphatók

Nyácsik Soma Utóda kereskedésében.

Hol a rém?

A »Szarvasi Lapok« szerkesztősége megemlékezően a keresztény társadalom egyik magasztos ünnepéről, olvasóinak — husvéthi ajándékul — vöröshélű narancscsal kedveskedett. De fatális csalódás! A narancs éretlen volt, melyet a mi egyszerű, de jó izlésű és erkölcsű olvasó közönségünk nem volt képes megemészteni. Akadt is egy — elismerést érdemlő — bátor olvasó, ki minden személyeskedés nélkül, a megsértett keresztény társadalom nevében s ugyanennek osztatlan helyeslése kíséretében a vöröshélű narancsot visszatette a m. t. szerkesztőség asztalára. Mi történik erre? A »Szarvasi lapok« »kapacitásai« — mint jó barátok — összefognak, a huszadik század irodalma nevében tiltakoznak, zsornalis stylban személyeskednek, gorombáskodnak, s kényszeríteni akarják a közönséget, hogy nolens-volens vöröshélű narancsot egyék akkor is, midőn arra egyáltalán nem éheznek. Cumulabant lu-

tum supra lutum et dixerunt: országút.

De szóljunk nyíltan! Az a szóban forgó husvéthi legenda egy oly otromba férczelmény, a sz. írásnak oly kíméletlen és banális parodiája, mely ellen tiltakozni keresztényi kötelesség!

És, risus tollite! A szerkesztőség nem röstel ily irodalmi phyloxerának védelmére kelni. — De hát persze, mi Lévai úr pöffeszkedésének komikus alkotásait megérteni képtelenek vagyunk, mert — szerinte — naivok és együgyűek vagyunk. De egyuttal azt is beismeri, hogy a szellemesség a környezettől függ. Meg is látszik szellemességén, hogy a hülyék intézetében gyakrabban szokott malinékát tartani. — Annyira együgyűek azonban még sem vagyunk, hogy megítélni ne tudnánk azt a szellemi törpeséget, melyben a legenda írója sínlődik, melynél fogva ártatlan (sic) komikumának tárgyait — a fővárosi élet tarka-barkaságai között is — a sz. írásból kénytelen kiböngészni. Vagy

tán ő néki is usznia kell a bizonyos posványos árral? — Az árral a döglött hal is úszik, de ellene küzdeni: erő és bátorság kell. Ez alkalmából egyszersmind azt a következtetést is levonhatjuk, hogy mily megszorított állapotban lehetett a »Szarvasi Lapok« szerkesztősége, midőn egy olyan czikket, melyet művelt közönségnek szánt egyetlen egy fővárosi lap ki nem adott volna, ez husvéthi mellékletben talál fel olvasóinak. — Gyönyörűséges husvéthi irodalmi ajándék! Timeo Danaos dona ferentes!

A »Szarvasi Lapok« szerkesztősége azzal mosakodik, hogy nem szolgál konfesszionális érdekeket. Legyen nyugodt! Ilyen fontos ügyet nem is biznak ő reá. Irodalmi bajnoktársával együtt bármily szépen hangzó keresztneveket használna is, az általános keresztény társadalom üdítő szellemének istápolására és terjesztésére ez magában véve még nem elégséges. De az tán csak még sem helyes dolog, hogy egy ilyen nagyképű kijelentés palladiuma alatt, a konfessziók

T Á R C S A.

Egy másik torony története.

— A »Szarvas és Vidéke« számára
Régi krónikákból írta: **A. B.** --
(Folytatás.)

Tehát midőn erről a nevezetes hegyről alá ereszkedett volna úgy este felé Bander bátyánk, iszonyú lárma és hejsza-hajsza üte meg füleit, az egész falu minden igavonó álatjavéig állt az utcán és húzott valamit erősen, emberlárma, ökörbögés, lönyerítés, osztor patogás, asszonyisiránkozás, éneklés, mind összevegyült, — a toronytető már schol, általában az egész falu a Jeruzsálem pusztulása látszott. — Mi volt ez? Mondjuk el rendén.

Még II. Géza királyunk — a dicső Árpád-nemzetségből — cselekedte azt 1112—1162-ig tartott uralkodása alatt, hogy az ország különféle vidékein pompás templomokat épített, leginkább abból a hadi zsákmányból, a mit a németeken meg a görögökön nyert; különösen kinézte mindig a szép tájékokat, ilyenül kinálkozott a valóban elragadóanszép Harsány hegy alja is.

Az ezutáni szomorú talárdúlás idején elpusztult a harsányi templom is, de a torony oly erősen állt, hogy a IV. Bélát Dalmáciába kergető tatárok nem értek rá vagy nem bírták szétbontani.

Az ország esendessége helyre állván, idők folytán a romokat kezdtek felépíttetni. Így a harsányiak is, minekutána a reformáljó áldott világosságát megértették volna a *Siklósi Mihály* meg a *Sztórai Mihály* uraméktól, a pusztán álló esonka torony mellé pompás templomot építének, s midőn már készen voltak, akkor látták, hogy a munka felemás.

Áldott emlékeztető Géza király alatt még az ugynevezett román építésmód (boltíves) volt divatban, a XVI. században pedig már a goth modor (csücsíves) szerinti építettek a templomokat; hanem hát a harsányiak ezzel már most nem sokat törődének, hanem a mint a kegyelmes úr, *Perényi Péter* ő nagysága, nekik adá Bálint papot, úgy tettek, amint meg van írva a *Bírák* könyve IX. r. 27. v.: nagy örömmel hémendének az ő Isteneknek házába.

A török elfoglalván az ország nagy részét, kezdte magát hofészkelni, a fészkek a várak voltak, ezeket tatározni, építeni kellett, volt ugyan kő elég a baranyai he-

gyekben, fa is volt, cigány is lett volna a tégláégetés és készítéshez, de az mind időbe került volna, a töröknek pedig mingyárt kellett, így aztán azt találta ki, hogy minden valamire való épületet, templomot szétbontatott a tulajdon gazdáival, a szegénységet pedig sorba állítá az illető helytől be a siklósi vagy szigeti várig, a téglákat kézzel kézre adogatták, s ugy építék be a várfalakba (lám, legalább fuvar se kellett!), a kik pedig e romlástól megmenekedni akartanak, 100 kemény tallért tartoztak fizetni váltásul, ép úgy, mint a hogy Bander bátyánk, az öreg Éltető báty' urának elbeszélé.

A szegénység tulajdon templomait volt kénytelen szétbontani, azokat a szent helyeket, melyekben már akkor az édes magyar nyelven hangzottak a bibliai zsolttárokból írt magyar zsolttárok, a melyek közül már ma csak három van életben, a „Ne szállj perbe én velem“ (51. Péczeli Király Imrétől), az „Örül mi szívünk“ (122. Zegedi Gergelytől), a „Dicsőült helyeken“ (148. P. Király Imrétől). Még akkor nem írta volt meg *Szencsi Molnár Albert*:

Öröködbe Uram pogányok jáltak,
És szent templomodat megfertőztették,
Jeruzsálem városát elrontották,
És szellyel nagy kőrákásokra hányták...

közösen legliszleletre méltóbb tárgyait választják ki »ártatlan komikumok« czéltáblájául.

Menjünk azonban tovább! A legutóbbi számban megjelent »A rém« című vezércikk, — mely szintén a »Szarvasi Lapok« paradicsom-kertjében termett. — Mi akar ez lenni? ... Egy oly minősíthetetlen, merénylet, minő a szabad sajtónak csak undorító szégyenére válhat. Hát nevezze meg a vezércikkező úr, hogy kiket ért azon »képmutatók«, »ámítók«, »hazudozók«, »csalók« alatt, kik közöttünk élnek s társadalmunkban »kiváltságos« helyet foglalnak el? Oly poltron-e a mi társadalmunk, hogy ilyen ocsmány alakokat ezen »kiváltságos« helyeken megtűr? — Hát mondja meg a t. szerkesztő úr, vagy ha nem ő rémitget, az illető vezércikkező úr, hogy a társadalmi közéletben ő miféle kvalifikációval vagy pozícióval bír, mely által jogosítottnak hiszi magát, azon a »kiváltságos helyeken« lévő s a társadalom javára bizonyára becsületesen munkálkodó — egyének nemtelen és aljas megrágalmazására? — Legyenek azok papok, tanítók, bírók, orvosok vagy a közélet bármely ágának munkásai, tevékenységükért ez a sajtó elismerése? Kik tesznek a társadalomnak löbb szolgálatot: ők-e, vagy pedig a vezércikkező úr rút fürmedvényeivel? Ugy-e bár: calumniare audacter, aliquid semper haeret!

Igen! Rémek vannak eme kiváltságos helyeken, de csak a vezércikke-

zőnek rémei, mert a keresztény társadalom tiszta csarnokaiból a proselytákat, parasitákat és »kalmár«-szellemű strébereket kikorbácsolják. Ezek a rémek a keresztény társadalom önzetlen őrszemei, őrtüzei melyeknek lángjai az éj homályában vakon repdeső irodalmi pillangók megvedlett szárnyait végképen leperzselik! Hinc illae lacrimae illae crocodilinae!

Ezek után még jobban láthatja a »Szarvasi Lapok« szerkesztősege, hogy hol vannak nem a társadalomnak, hanem a megromlott irányú sajtónak rémei?

De elég; még csak egyet. Lis sit sub iudice. Nem akarok társadalmunk megsértett szellemének hosszadalmas apologetája lenni, de tiszta öntudattal bízom ezen ügyet ennek elfogulatlan ítéletére, mert megvagyok győződve, hogy attól a szellemtől, mely »A rém« című cikkben látott napvilágot, méltóságát megillető megvetéssel fordul el. Ex uno disce omnes!

Christianus.

B-Csaba, május 8.

A »Békés« ez évi 18-ik számában máj. 1-én, mint a békésmegyei munkás mozgalom kitörésének évfordulóján, alkalomszerűnek látta a csanádmezei gazd. egyletnek f. évi ápril hó elején tartott tanácskozása és megállapodására hivatkozva, a békésmegyei gazd. egyletnek a munkás mozgalom ügyében követelt eljárását bíráló tárgyává tenni, s a felett megrovólag nyilatkozni.

Eltekintve a rosszul leplezett szándéktól, mely cikkirót cikike megírásánál vezette, igen kívánatosnak mutatkozik, hogy a munkáskérdés megoldásához elfogultság nélkül s kellő tárgyilagossággal, minél többben hozzá szóljanak, mert a gazd. egylet nem él azon hiedelemben, mintha ezen fontos kérdés már megoldást nyert volna, vagy hogy ezen kérdést egy maga szerencsés leendene megoldhatni, annál kevésbé, mert annak megoldása nem függ egyedül az angaria vagy uzsora mérséklésétől és a mezei munka beálltával a katonaság készen létben tartásától. — Socialistikus jellegű lévén a baj, ennek megnyugtató megoldása sokoldalú ismeretet, s jóakarátú közreműködést igényel, s a gazd. egylet hatáskörét messze túlhaladja.

Mind a mellett a gazd. egylet meg nem szűnt a munkáskérdéssel foglalkozni, s ha cikkiró az 1891-ik évi »Értesítő«-t nagyobb figyelemmel lapozgatja, a decz. 20-án tartott vál. ülés jkönyvének első pontjában olvashatta volna, hogy a vál. a munkásmozgalom óhainak kiderítése s annak a jövőben leendő ismélődésének megakadályozása tárgyában egy később kitűzendő alkalommal kíván foglalkozni, s ennek tárgyalására, a kitűzendő idő meghatározását az igazgatóság belátására bízta.

Az igazgatóság az ügyet tanulmányozza s adatokkal rendelkezik is már, melyek annak idején elő fognak terjesztetni, — jelenleg azonban tekintettel azon körülményre, hogy a munkás kérdés rendkívüli hatalommal felruházott kormánybiztos kezébe van letéve, az igazgatóság ezen kivételes helyzetben nem tartja alkalomszerűnek a kérdést tanácskozás tárgyává tenni. A gazd. egylet eddigi eljárását illetőleg különösen megrójjá a képesség, vagy talán az erkölcsi bátorság hiánya miatt, úgy vélekedvén, hogy nem volt meg nála a kellő önzetlenség a munkás kérdés akkénti tárgyalására, mint a hogy azt a szomszéd

ezt hát nem énekelhették, hanem a téglákat kézzel kézre adogatva zokogták a Sztárai uram ily alkalomra irt énekéből:

Im mely kárt tőnek kereszttyénségben,
Mind az magyar népnek,
Soha nem volt így ég alatt dolga
Valamely nemzetnek,
Mely nagy szertelen veszedelme lőn
Mi szegény népünknek

Mindenütt találkozik lelketlen, Isten nélkül való áruló. A mint a szegénység így zokogva énekelvén, adogatá a téglákat, egyszer csak pifeg-pufog ám hátukon a korbács e szavak kíséretében:

— Hát azt a versét nem tudjátok, hogy:

Tekints jó kedvvel az Te elpusztult
Áldott szent helyedre

lám, milyen jó, hogy elpusztítottuk a templomaitokat, hiszen megvan az éneketekben, hogy még az Istenek is jó kedvvel tekintsen rá!

Valami akasztófárávaló magyar ember volt, a ki törökké lett, és lett saját véreinek, volt lútsorsosinak legnagyobb sanyargatója. A praktikus basák aztán az ilyeneket használták fel a legkegyetlenebb dolgokra, ezek tudták legjobban az eldugott kincset, az elrejtett portékát kiszaglászni.

Harsányba is egy ilyen akasztófára-

valót*) küldött ki a siklósi basa templomot bontani. Az első eljárás az volt, hogy a vén papot az előjárókkal együtt kikötözték és keményen sanyargatták, hogy csak elő a 100 tallérral, másként bontják a templomot.

Hol vegyen a szegény nép ennyi temérdek pénzt, az a nép, mely a papjának se adhat egy krajczárt se pénzüll, hanem azt, a mit a jó Isten adott neki: búzát, kukoriczát, bort, disznólábat, szénát, fát; bizony a szegény vén pap meg az előjárók hiába esküdözének, megverettefének kegyetlenül s aztán piff-puff a korbácsesal a nép közé, mars fel a toronyra bontani!

A tatarjárás óta megbarnult falak azonban nem igen akarának engedni, az akasztófárávaló hiába ütteté a népet nem ment a bontás, majd maguk a törökök fogtak hozzá, de biz mind szikrát hányt a csákány.

Ekkor az akasztófárávaló mást gondolt ki, a templom összefutó góth íveit egy roppant kőoszlop tartja, ha ő ezt az oszlopot elmozdíthatja, összeomlik az egész templom s kész az épületanyag. adogalhatjuk le kézzel kézre a siklósi várig.

*) Így említi a krónika mindiz, így említiük mi is.

Az oszlopot körülesavarák lánczokkal, ráfogták az egész falu igavonó barmait s volt hejsze-hajsza! A szegény nép üzé a barmokat, hogy nekirugaszkodjanak, mert őt meg ütötték az akasztófárávaló emberei, az asszonyok sirtak, az öregek a templom körül állva énekeltek a János pap zsoltárát:

Mikor Sennakhérib az Jeruzsá.emet
Meggzállotta vala, hányja nagy erojét,
Az hű Ezékiás nézi csak Istenét,
És így várja belül népe segítségét

De hiába erőlködtenek, az akasztófárávaló hiába dült-fült, a hű Ezékiásnak megküldé az ő Istene a segítséget . . . Mint a zivatar, úgy rohant le a hegyoldalról Bander bátyánk, oda vágá a degez erszenyét az akasztófárávaló lábai elé: ne török! — úgy mond — itt a pénzed, nem hiányzik belőle egy poltura se, már most ne bántsd a templomunkat.

A lánczok leszedettek, a kikötött pap feloldoztatott, kinek az akasztófárávaló ezt mondá: »No lásd, mégis lehet veletek okosan beszélni, minek üttetitek magatokat, bontodok!« A marhák haza hajtatának s mikor a nép örvendezve ölelé körü. Bander bátyánkat, az akasztófárávaló pedig, a mint lépne ki a templomból, egy egész téglá esék a fejére a toronyról s röglön kiadá pá-

vármegye cselekszi, kimondván azt, a mit a csanádmegyei gazd. egyesület eléggé nem méltányolható önmegtagadással — de mondjuk inkább önbeismeréssel — most kimondani nem habozott.

Hogy a múlt évi mozgalmat képes lett volna-e, az akkori izgatott állapot közepe, a gazd. egyesület bárminő s a socialisták szájafele szerinti eljárásával is megszüntetni, illetőleg lecsillapítani, a felett nem szándékunk vitatkozni, hanem reá mutatunk azon körülményre, hogy az egyesület az akkori viszonyoknak megfelelőleg igyekezett eleget tenni feladatának, s hogy eljárása nem volt épen helytelen, ezt a mai állapotok némileg igazolják.

Czikkiró leginkább azt kifogásolja, hogy a békésmegyei gazd. egyesület kormánybiztos kiküldését kérte, a ki eljárásának közvetlenségével a mutatkozó elégtelenséget biztosabban orvosolhatja. Hogy szükség volt-e erre, azt nem vitatjuk, mert hiszen a tények e részben is az egyesületnek adtak és adnak igazat, mert legalább mi úgy tudjuk, hogy a mai napig a várm. munkásmozgalmak nem ismétlődtek, s a nép nyugodtan látott teendőinek végzéséhez; s azt nem fogja czikkiró nekünk bebizonyíthatni, hogy ha ellenkezője történik annak a mi történt, nem lennének-e mások az állapotok.

Igaz, hogy a gazd. egyesület nem járt el akképp, a miként a czikk írója most a csanádmegyei gazd. egyesület eljárása után óhajtott volna, ámde kérjük a czikk ismeretlen íróját, hogy a múlt évben, amikor a munkás osztály oly nagy mérvben volt felizgatva, — minek következtében sajnos embervérnek is kellett folyni, — czélszerű lett volna-e akkor egy ily socialisztikus olajcseppet önteni a már is lánggal égő tüzre? Hiszi-e czikkiró, hogy egy olyan határozatára a békésmegyei gazd. egyesületnek, a minő a csanádmegyei gazd. egyesületé, a felizgatott néptömeg megnyugodva tért volna

vissza tűzhelyéhez? Nem, mert hiszen czikkiró is csak most, midőn a felizgatott kedélyek lecsillapodtak s kevesebb tartózkodással lehet egynémely dolgot elmondani, aminek hírlapi tárgyalásától többféle opporunitási tekintetek tartoztatták vissza, látja czélszerűnek ezt a dolgot hírlapilag szelölőtetni.

Hogy a gazd. egyesület egy év előtti eljárását czikkiró csak most veszi ily erős bírálat alá, ennek okait nem kívánjuk kutatni, s egyáltalán nem akarunk még a használt hang ellen sem szemrehányást tenni, mert erre nézve jogosultságát elismerjük. De, midőn ezt tesszük, engedje meg czikkiró, hogy megemlíthessük azt, hogy nem járt el teljes részrehajlatlansággal s kellő komolysággal szemben a gazd. egyesület tényeivel.

Elmondjuk, miért.

Kezdjük a rendkívüli (s nem teljehatalmu, miként czikkiró mondja) hatalommal felruházott kormánybiztos kiküldése iránt tett felterjesztésünkönél, mert hiszen a czikk legfőképp ezen tényét kárhoztatja a gazd. egyesületnek, s azt elhibázottnak, feleslegesnek állítja, s e helyett szerinte azt kellett volna már akkor tenni a gazd. egyesületnek, a mit most egy év múltán — mindenestre kedvezőbb körülmények között, — a csanádmegyei gazd. egyesület tett.

Czikkiró talán, olvasván a csanádi határozatot, lemondott volna arról, hogy a békésmegyei gazd. egyesület eljárására pereátot mondjon, ha eljárásunkat bővebben tanulmányozza, mihez nem kellett volna egyéb, mint kissé figyelmesebben meríteni azon forrásból, a honnét egyet s mászt kikapott, hogy czikkének megadhatta azt az irányt, a melyet annak megírása alkalmával maga elé tűzött. Mert az 1891.-ki értesítőben az apr. 26-iki rendkívüli közgyűlés határozatából 313/892. számú felterjesztésünk ötödik bekezdésében ezeket olvashatta volna: »De mindamelllett, hogy a harc a munkások

részéről vidékenként már nyilvánult, — általános elterjedése várható, — nem a gazdaközönség és annak tagadhatlanul súlyos helyzete az, a mi szerintünk első sorban védelmet igényel; — mert hiszen a gazdaközönségnek végső esetben módjában áll magán jól, vagy rosszul segíteni, például a kéveköti arató gépek beszerzése, valamint más vidéki munkások szerződése által; — de indokoltnak látjuk szegény, alapjában jó, de félrevezetett népiünetet önmaga, s különösen a lelketlen lázító befolyása ellen megvédeni, nehogy ezen a nemzet testén élő ámitók által félrevezetett nép elérhetetlen ábrándok után futkosva, családotól kereset és kenyér nélkül maradván, a nyomornak legyen áldozatul kiszolgáltatva.« S tovább a hetedik bekezdésben: »S midőn ezt kérjük, távol van tőlünk a bizalmatlanság vármegyénk tisztviselői irányában, sőt teljes méltánylással ismerjük el működésüket, de tekintve a mozgalom horderejét és ennek socialdemokratikus jellegét, mely Budapestről élesztetik, s ma már az éves eselődök között is lért hódított, mely tekintettel az aratásra, a szolgálat felmondásában nyilvánul, indokoltnak találjuk alázatos kérelmünk előterjesztését annál is inkább, mert meggyőződésünk, hogy külön e célra kiküldendő kormánybiztos az ő közvetlenségével a kívánt eredményt biztosan eléri.«

Kérjük, vajjon nem a munkásosztály érdeke, nem annak megvédése lebegett-e akkor is a gazd. egyesület és annak igazgatósága szeméi előtt, midőn távol állván attól, hogy a megyei intéző közegeket mulasztással vádolja, a rendkívüli hatalommal felruházott kormánybiztos kiküldését kérte? De tovább megyünk s felhívjuk czikkiró figyelmét ugyanczen értesítőnek 49-ik lapján olvasható elnöki jelentésre, a hol is az 1-ső pont második bekezdésében a többek között ez áll: »S most engedje meg a t. közgyűlés, hogy a t. gazdatársakhoz intézhes-

ráját;» a török Jancsi gyerek ép mellette állt s az akasztófárávalonak szétfeccscent agyvelejébe mártván ujját, azzal pingálá fel ékes, póklábforma arabs belükkel az átkozott ember nevét a templom falára. Azóta hányszor bemeszelték, de mindig kiújult, kimagyarázni senki sem tudja. 1876-ban a püspöki vizitációkor megmutatták ama nagy keleti tudós, Szilágyi Aronnak, de még ő sem tudá elolvasni. Jobb is az ilyen nevek emlékezetének örökre elmúlni.

Mikor aztán este Bander bátyánk elballagott az öreg Éltető báty' urához lebeszélni az egész sort, az öreg — tudván már a történeteket — e szókkal fogadá: no Bander, gyere hát ilyet egyet, lám-lám, mégis csak van valami haszna annak a te csavargásaidnak, hanem azért mégis csak sokat hazudol te.

Pedig hát Bander bátyánk nem hazudott, a mint a következés megmutatta.

Mikor aztán a török egészen befészkelte magát, a szelbontott templomok helyett épített a szegénység fából, Rékasi Sámuel uram, a síklósi öreg latabár (mai nyelven asztalosnak hívják az ilyen mesterembert,) megcsinálta bele a székeket, a kathedrara oda pingálta a jó és gonosz tudásának fá-

ját a kigyóval, a mennyezetre pedig a betlehem-i pásztorokat dudával, a mint ez az irdmagul megmaradt kemsei fatemplomban ma is látható.

A harsányiak is hozzáfogtak néhány-szor a tégláégetéshez, hogy majd a Géza király csonkatornyát szépen fölépitik, örültek is neki, hogy immár nem bántják őket; de bizony mikor a téglá készen volt, csak beadogattaták velük kézzel-kézre a síklósi vár alá — maradt tehát a torony csonkán.

Azt meg majd elfelejttem megmondani, hogy mikor annak a nagy örvendezésnek — a mit Bander bátyánk 100 tallérja okozta — vége lett, száz kérdést is intéztek hozzá: hol vette azt a sok pénzt? mire ő — ellenkezőleg bőbeszédűségével egyszerűen azt válaszolta: hát az isten adta, a hegyben találtam!

Nosza lett hajrá! Ásták, vészlék a hegyet, a kincset mindenféle falustól, még még ma is keresik, egynémelyik talált is a hegyben jó sommát s gazdag ember lett belőle, magam is láttam talált pénzt, ezüst volt es zöld a penésztől.

A Géza király tornya tehát csak csonka maradt. Hej pedig, de szerették volna csak úgy másfél ölnyivel is — mert ennyiformát pusztítottak el belőle a tatárok, az

idő, meg a török; szerették volna — mondom — följebb rakni, vagy csak befejezni azt a gyönyörű három ívben egymásra hajló ablakot, mely kívülről 5 láb széles, a fal közepéig összemegy egy arasznyira, aztán a fal közepétől befelé ismét a külső alakzatra szélesedik ki. De hát nem lehetett, mert elhajlottak az egész falut, nem maradt otthon egyéb, mint a gyerekek, meg a vénnek; mikor aztán úgy 3 hét múlva haza jött a falu, Bander bátyánk iszonyú dolgokat beszélt az öreg Éltető báty' urának egy kancsó jó remetei mellett.

— Ugy bizony, báty' ura, először lehajtottak benünket ide a repnyáki révbe, ott volt már a rengeteg nép Verőczeből, Szerémből, a mi vidékünkben, a tulsó partig húzták a bivalyok a rettentő ágyukat, akkor be azokat a hajókba, aztán kötélre! Még olyan tortúrán talán az Izrael népe sem ment keresztül Egyiptomban, mint mi ez útban. Dázsónynál aztán rá a Fekete-vízre, — a mely hajó megfeneklett, azt vissza kellett löggázni s ismét úgy tovább föl! Vaiszló iránt elfogyott a kenyérünk, enni nem kaptunk, szegény barmaink egymásután dűledéztek be a mocsárba! A szegény török Jancsi gyerek egy fölgyelő

sek néhány figyelmeztető szót, s hogy rámutathassak a szomorú következményekre, melyeket esetleg egyes visszaélések magok után vonhatnak. Meg vagyok azonban győződve arról, hogy a gazdaközönség szíven viseli a munkásnép érdekeit, s nem egyszer hozott áldozatot sorsuk javítására, s épen azért, mert megvagyok erről győződve, engedje meg a t. gazdaközönség, hogy őszinte bizalommal arra kérjem, hogy a munkásnép irányában, ezentúl is minden alkalommal, teljes igazsággal, szelid humánus bánásmóddal, s lehető méltányossággal járjunk el; s feledjük az itt-ott részükről nyilvánult méltatlan és jogtalan eljárást.*

Ismételve kérjük, vajjon nem ugyanaz — vagy talán általánosságban több is — van ezen szavakban kifejezve, mint a mit a csanádmezei gazdatársak — részünkről épen nem helyeselhető módon és formában nyilvánítottak. — És tekintettel a kivételes helyzetre, tehetett-e a gazd. egyesület egyebet, mint hogy jóakarátú figyelmeztetésével fordult a gazdaközönséghez? . . .

Gúnyosan említi fel cikkirő továbbá a prágai kiállítás tanulmányozását is; pedig ha higgadtan gondolkozott volna erről, könnyen reá jöhet vala, hogy ezzel is a gazda- és a munkásosztály érdekeinek tett az egyesület szolgálatot.

Igyekeztünk lehető rövidséggel, s kellő tárgyilagossággal a »Május elsején« című cikkre válaszolni, kijelentvén, hogy a szóban forgó kérdést, annyira fontosnak, s annyira nehezen megoldhatónak tartjuk, hogy ennek megoldása a legkövetkezőbb tájékozottságot, s a dolgok teljes ismeretét igényli, minél fogva kívánatos ezen kérdésnek minél szélesebb körben leendő tárgyalása és megvitatása, hogy ezáltal a munkásosztály helyzetének javítása s a társadalom nyugalma elérhető legyen.

Ezeket tartottuk szükségesnek elmondani; a mi a személyi részt illeti, — me-

bégtől kért számunkra kenyeret, ott a szemünk láttára hasította kétfelé a fejét, a mért panaszkodni mert, ott kellett hagynunk szegényt temetetlen! hát még Okorág meg Dancsháza körül!*) magunknak, barmainknak teste tele ragadt lópióczával, nézze kend a száramat, most is itt a helye, mert a boeskor elnyúlt! mig nem megérkezünk Sziget alá, a hol aztán sorra ütöttek bentünket, hogy mi kóstunk oly soká, aztán derülurral haza eresztének; hanem azért én azt mondom: még nem tellett be rajtunk az Isten baragjának mértéke, még nem teltenek be a meglátogatásnak napjai, még nem áldozott le rajtunk a szomorúságnak napja!

Az öreg Éltető nem mondá már Bander bátyáknak, hogy haszontalanságokat beszél vagy hogy hazudik, hanem így szólt:

— Nem ám, mert:

Mi búneinkért és atyáinknak
Ő gonoszságukért,
Méltán szenvedjük az veszedelmet
Sok álnokságinkért,
Méltán szidalmaz minden szomszéd nép
Minket mindszekért!
(Folyt. köv.)

*) Még ma is »hajó utjának« hívja a nép azon helyeket, a merre vontaták a Szigetvár alá szállított ágyukat.

lyet cikkirő nagyon is előtérbe tolt, — nem tartjuk a gazd. egyesület hivatásához tartozónak válaszolni.

ZLINSZKY ISTVÁN,
a békésmegyei gazd. egyesület titkára.

Válasz

Lévai Dezső úrnak és a »Szarvasi Lapok«-nak.

Parturiebant montes . . . és megjelent Lévai úr válasza. Fellépésének jogosultságát nem vonom kétségbe, hisz mindenkinek joga s kötelessége védeni saját zászlóját! Én is védem az enyémet! Azt a választ vártuk, nem ugyan Lévai, de Kalmár úrtól. De hisz ez egyre megy! Csak azt nem vártam, hogy tárgyilagosságot maga is elismerje. Sajnálom, hogy nem lehetek ugyanily véleményben az ő cikkéről!

Általában rosszul idézi szavaimat; aztán biztosít, hogy Mark Twain szellemének egyellen szikrája is több nyomot hagy az ideális lelkekben, mint az én egész erkölcsi prédikációm! »De strigis, quae non sunt . . .« vajjon mondtam-e én az ellenkezőt? Hát nem szelmalomharcz-e ez? Mindig az »inkriminált közleményekről« beszél, holott cikkem voltaképen a Legenda ellen irányul, a másik kettőt mellékesen érintvén. Lévai ur tehát megdorgál a »Boldog házasság« és »Estély után« cz. cikkek »felületes olvasásáért«, irván hozzájuk egy szép magyarázatot, mely nem új előttem, csak az a baj, hogy először bele kell azt vinni a cikkek tendenciájába. Köszönöm az úrba igazítást, másodszori elolvasásukhoz sem időm, sem kedvem.

Hogy a legenda szellemességét bevitassa, hivatkozik Carmen Sylva szavaira. Urain, le a kalappal! »A szellemesség sohasem egy embertől, hanem a környezettől függ.« Ebből a logika nagyobb dicsőségére azt a következtetést vonja le, hogy a szellemesség egészen individualis dolog. Persze meszelátó szemüvegével nem vette észre az állítás másik oldalát! Mert ha Mikszáthnak karczolatait a hülyék nem találják eléggé szellemesnek, s ha egyáltalában vannak cikkek, melyeket a hülyék, kiknek sorai-ban én is rejtett szivességgel látta t Lévai úr, nem találják szellemesnek, úgy az állítást megfordítva: lehetnek és vannak cikkek, melyeket csak a hülyék, és — távol minden sértési szándéktól — Lévai & Comp. találják szellemeseknek. — Nyoforának tartom én a fentiszteelt Legendát is! S próbálja csak e kérdést szavazás alá bocsátani a »Szarvas és Vidéke« olvasói elé is!

A profanizálás vádja ellen védekezvén, äszthetikai előadást tart nekem a komikumról, humorról, profanizálásról, s azok fogalmi különbségéről. — Köszönöm! Majd ha az äszthetikai művek eltűnnek a föld színéről, majd ha Jungmann, Baumgarten, Wallaschek, Greguss és Bihariból innen-onnan összeszedett äszthetikai ismereteim foszlányai is kihullnak emlékezetemből, majd csak akkor fordulok Lévai úrhoz, s kegyesen adandó leczkéit akkor majd szívesen hallgatom, ha ugyan akkorára »mindkettőnk pislogó mécsvilága ki nem alszik«, de egyelőre fölösleges!

A polemikából elég volna ennyi is, csak ismét egy logikai salto mortaléra ne akadnék, melylyel engem nevetségessé tenni igyekezett. — »Sz--i úr véleményéből —

igy ír Lévai úr — hogy az inkriminált közlemények (?) a Pikáns Lapokba valók, kettőt következtetek . . .« és megleszi a következtetést! O si tacuisses . . .!

Először, hogy az inkriminált közlemények épen azért szellemesek, másodsor, hogy nekem a »Pikáns Lapok« kedvenc ujságom! Mindkét következtetés hamis. Először is sohasem szoltam az inkriminált cikkek »szellemességéről«, csak a Legendáról, másodsor egy szóval sem mondtam, hogy azok, illetve a Legenda a Pikáns Lapokba valók, sőt épen azt mondtam, hogy szellemtelensége miatt még oda sem való, hova különben tárgyánál fogva inkább illett volna! Így megdőlt az első következtetés. A másik nem is »következtetés«, csak egy gyermekes maliciozus megjegyzés s még annak is elég bambal! Mintha bizony a »Pikáns Lapok« cziméből s a róluk írt vagy hallott komoly kritikából azok olvasása nélkül is nem elég tájékozást merithettem volna azok irányáról s tartalmáról!!

Ha több jóakarát lett volna Lévai úrban, ily együgyű módon nem igyekezett volna nevetségessé tenni engem az igazság és logika törvényeinek kegyetlen felpofozásával, sőt kimélte volna naivitásomat is, mely épen azért féltett kincsem, mert az enyém, és nem a Lévai uré! Csak hagyja meg nekem azt a »szent« naivitást, s inkább mosolyogjon, szánakozzék rajtam, a mint tetszik, s szelleme sasszárnyaival repüljön tova felettem, oda, hová vágyai vezérlik, csak naiv hitemet ne bántsa. Higyje meg, boldog vagyok ebben is s nem cserélném fel a realizmus és naturalizmus Nirvánájával, s ezt az »üvegházi növényt« oda nem adnám a mezők minden vadvirágáért, összes dudváért, valamennyi számartóviséért, nem még Lévai úr összes felvilágosodottságáért sem! Pax nobiscum! Egyszer-smindenkorra ennyit! Bármit válaszol Lévai úr, ez utolsó szavam, s »dogmatikus köpenyemet« nem akarom a személyeskedés s üres polemizálás posványába hurcolni, de azért azt a köpenyegyet meglát-hatja még egyebütt is, máskor is, majd ha szükség lesz rá.

Sed venio nunc ad fortissimum!

Sötétben megnyúlt (!?) alakjával áll a »Szarvasi Lapok« élén — a rém . . . már úgy értem, hogy e két szó! Ne ijedjünk meg, ez csak a cím. Hanem a mi utána következik, az csakugyan rém-cikk. Hivatalos »köpenybe« burkolva, még sötétebben, mint »A Rém«, az elmaradhatlan czopffal, összeránczolt homlokkal, vérben forgó lát-noki szemekkel s a szemeken fekete szemüveggel áll egy alak, görcsös ujjával a távol jövőbe, akarom mondani: a közel jelenbe mutatva kiáltja velőtrázó hangon s élesen, mint a vészmadár . . . »nézzétek, tapossátok el a hydrafejt — amott . . . amott jön . . . akarom mondani . . . itt, itt van köztetek . . .! Ki, mi? . . . No hát, a rém! Nézzétek, hát nem látjátok, hogyan hervadnak el dögleletes lehetétől a civilizáczió s felvilágosodás gyenge virágai, nem látjátok, hogyan oltja ki a haladás szövétnekét . . . hagyván maga után gyászójt, pokoli sötétséget, s hogyan issza meg a bort és prédikál nektek vizet! A rém! . . . a rém! . . . S képzeletemben látom az embereket ijedten lótni-futni s kezüket lördelve, jajgatva rohanni az istenítélet eme zűrzavarában s ve-

lök együtt rohanok, kiáltok én is: a rém, a rém!... s keressük a rémet, hogy agyonlapossuk, de nem találjuk! Sehol semmi... csak az a hivatalos látnok áll ott sötét alakjával s felemelt ujjával!.. Ah, hisz ez a szerkesztő úr! Aláz'szolgája! Jaj, de megijesztett bennünket! Május elsején áprilist járni még se járja!

Tudja mit, Szerkesztő úr! Mondok egy komoly szót! Vagy léteznek ezek a rémek tényleg, vagy nem. Ha léteznek, jöjjen, mutassa meg nekünk őket, megyünk valamennyien s lerántjuk a leplet ez örögi lényekről, letiporjuk megsemmisítjük őket! Miért nem nevezi meg nyíltan, hogy mi is tudjuk, kik azok, kik szellemi kincseinket el akarják rabolni s a butaság ködét akarják ránk borítani? Mert csak úgy általánosságban rémekkel ijesztgetőzni, tüzet kiabálni — nem járja, s ez lehet igen kényelmes a szerkesztőnek, de a közönség idegeire kímélő hatású. Hol az a »se katolikus, se evangélikus, se református, se zsidó« bálorság, mely az általános emberi érdekek szolgálása mellett meg merné nevezni ezeket a rémeket?

De mondok egyebet is! Ha ezek a rémek tényleg léteznek, úgy, vagy oda sorolja közük a »Vidéki lap és paradicsom« cikkek szerzőjét is, már mint engem, vagy nem. Ha nem, úgy ezután mondandó szavaimat visszavonom nyíltan, őszintén; ha igen, úgy ez vádnak elég aljas, állításnak elég vakmerő, bizonyítékok hiányában elég hazug és rágalmozó. Vagy tud-e szerkesztő úr egyetlen adatot is, melyből bebizonyíthatná, hogy pharizeus vagyok, hogy a mit predikálok, nem hiszem bensőmben, vajjon ki jogosította fel arra, hogy lelke mélyébe furakodjék s szűr alatt a beestelen csalás, ámitás vádját csapja arczomba? Ismételve nyíltan és én bizonyítékot követelek és ha azt nem nyújt, vissza vágom szemébe a hazugság s rágalmozás vádját! Biztosítom, hogy ha engem rémek tart, úgy fekete köpenyben is járok, s míg lelkeket találok, kik öltönyöm suhogásától nem félnek, kik e gyalázatos vádak daczára is szeretettel látnak magok körül engem, nem fogok a szerkesztőség ajtajánál hydra-fejem részére kegyelemért zörgetni, sőt még azután sem!

Ha pedig azok a rémek tényleg nem léteznek, úgy a szerkesztő cikke egy rémförmedvény, egy beleges agyvelő rém-viziója, egy pathologikus szomorú jelenség és semmi egyéb!... Dixi et salvavi animam meam! Ne értsen félre! Ha nincsenek rémek, miért rémiti olvasóit és — előfizetőit? Vagy talán ez is »az általános emberi érdekek« szolgálatához tartozik?

Szarvas, 1892. május 2.

SZEMETHY GÉZA,
rom. kath. segédlelkész.

Városi közgyűlés.

Szarvas, május 4. 1892.

A városi képviselőtestület közgyűlésében e mai napon következő tárgyak intéztettek el, u. m.

A községi közmunka az 1893. évre összeírattván, az előleges kiszámítással együtt bemutatott s ugyanez — folyamodás kíséretében a jár. főszékhelyhez — a megyénél kioszkítható jóváhagyás czéljából felterjesztendő.

Berkes Armin gyógyszerésznek, itt

helyben egy harmadik gyógyszerár felállítására iránti folyamodványa, melyet a közegészségügyi városi bizottság előzetesen tárgyalta, ennek e tárgybani jelentésével együtt felolvasatván, — hosszabb vita után a kérelemnek hely nem adatott, s minthogy egy harmadik gyógyszerár felállítására a közérdek szempontjából kellőleg nem indokoltatott; ezen okból a képviselőtagadó véleménye a megyének fel fog terjesztetni.

Dajtsensmidt András városi állatorvosnak évenkénti kegydíjaztatása, 33 évi szolgálatának tekintetbe vételével 150 ftal elfogadtatott, s ezen határozat jóváhagyás végett a megyéhez felterjesztendő lesz. Azon esetben, ha a kegydíjazandó ezen határozatba bele nem nyugodnék, a város előjárósága megbízott, hogy az állatorvosügy érdekében sürgősen intézkedjék ezen állás mielőbbi betöltése iránt.

Jelentezték, hogy a helyben székelő kir. járásbírószék új helyisége tárgyában kötött szerződés jóváhagyatott, a mi tudomásul vétetett. Ennek kapcsán a városházi kiürült helyiségek beosztása tárgyában beadott terv mutattatott be, mely is azon új szervezeti bizottsághoz lett véleményes jelentéstétel végett utalva, mely bizottság egy új pénztárnoki, adóvégrehajtói állás, rendőrség szaporítása, számvívői teendők bővítése, iktató-kiadói s levéltárnoki állások mikénti betöltésére vonatkozólag működik. — Ezúttal elhatározatott, hogy miután a jár. bíróság új helyiségeiben villanyos rendszerű csengők lesznek felállítandók, ugyanily szerkezettel a városházi csengőjük is átalakíttassanak, a kir. járásbírószék a börtönőri helyiséggel leendő egybekötéssel 95 ftba, a városházi 12 szobai csengőit 100 ftba kerülőn, mely összeg kiadásul utalványoztatott.

A közs. levéltár rendezése, úgy a szükségletek előállítása ügyében a város tanácsa felhatalmaztatott, jelentése bevárattván.

Olvastatott Braun Adolf bőrgyáros folyamodványa, melyben a körösparti beltelkes háza szomszédságában nyuló szűk síkátornak átengedését kéri azon czélból, hogy ott ártézi kutat furasson a bőrgyárhoz szükségelt mennyiségű viz előállítására czéljából, azon ajánlattal, hogy egy vízöntőeső a város lakosságának közhasználatára lesz fenntartandó, mi okból azon üres térnek illő becsárban leendő átadását kéri. A közgyűlés ezen vállalatot a közérdek szempontjából üdvözölvén, elhatározá, hogy a kérdéses síkátort, mint feleslegessé vált közlekedési tért, a vállalkozónak ingyen, minden díj nélkül hajlandó átengedni azon esetre, ha ugyanő a kutat aként szerelendi fel, hogy az a közönségnek használatára egy csővel megnyitattik, s hasznavehető vizet szolgáltatandó.

Az e tárgyban keletkezett hosszas vitaközvetéssel az idő előre haladván, a még elintézetlenül maradt s mostanra kitűzött tárgyak elintézése a jövő gyűlésre halasztatott.

MI UJSÁG?

— Az inségesekért. Salac Ferencné urhölgy az árvamegyei inségesek javára 52 ftot gyűjtött s küldött be szerkesztőségünkhöz nyílv-nyugtázás végett. Ez összeggel összes gyűjtésünk kitelez: 185 ft 15 krt. Név

szerint adakoztak: Gr. Bolza Géza, Gr. Bolza Antal, Gr. Bolza Pál, 10—10 ft, Koren István, 5 ft Achim Adám, Szirmay, Árpád 2—2 ft Salacz Ferenczné 1 ft 50 kr. Somogyi Elekné, Salacz Oszkárné, Neuman Jenőné, Moravcsik Géza, Sárkány János, Medveczky József, Bárany Ferenczné, Dely József, Papp István, Mázor József, Lengyel Sándorné 1—1 ft, Tájber Gusztávné 50 kr.

— Nyilvános köszönet. A főgymn. majális rendezősége lapunk útján mond köszönetet mindazoknak, kik a multság sikeréhez egy s más tekintetben hozzájárultak. És pedig: Benka Gyuláné úrhölgynek a gazdasszonyi teendők hálára kötelező gondos vitelért; az adományozó úrhölgyeknek a küldött ételnemükért, Robicsek, Waldner és Grimm uraknak a sátorhoz díjtalanul átengedett faanyagért, s — akit legelől kellett volna említenünk — az Annaliget grófi tulajdonosának a liget szives átengedéseért.

— A szarvasi dalkar f. hó 6-án újra szerveződött, s a régi gárda kitartóbb hívei szép reményekre jogosító új erővel gyarapodva kezdik meg újból a működést. A tisztviselők következőleg választottak meg: Elnök Benka Gyula. Karnagy Varga József. Titkár Mázor Elemér Pénztáros Mocskónyi József. A kötelezőleg aláíratkozott tagok száma 30. Az alakuló gyűlésen tapasztalt lelkesedés s a rendelkezés alatti szép hanganyag azon feltevésre jogosít, hogy a feledésből új életre hozott nemes ügy most nem fog oly korán elhanyaglani. Adja Isten, hogy ne csalódjunk!

— Halálozások. f. hó 5-én temették el Gáál János közs. törvénybírónak 4 évi súlyos szenvedés után elhunyt nejét. A boldogultat özvegy férjes 14 élő gyermeke kísérte sírjába. — Ugyancsak esütörtökön délután egy jóra való derék agg polgártársunkat kísértek örök nyugvó helyére: Konstantinovicz Tódort, ki máj. 3. éjjel végelgyengülésben mult ki 77 éves korában. Béke poraikra!

— Egy ember 40 alakban. Apr. 30. és máj. 1. este B. Polgár Gyula, nemzetközi jellemkémikus nyári szinkörünkben — gyér közönség előtt — igen mulattató és élvezetes előadást tartott. A különféle népek és nemzetek életéből vett alakok, azok nyelve, dialektusa, szokása, észjárása, jellemje, költészetje és zenéje, melyeket komikus oldalukról megvilágítva bemutatott, elég jól sikerültek s a jelenvolt közönséget folyton derült hangulatban tartották. A keret, melybe ügyesen csoportosított humorisztikus alakjait illesztte, a következő: Bemutatja magát mint borbélyegény, a ki minden szavában és mozdulatában naiv és nagyzó, s a ki elvesztve állását, elhatározza, hogy a „szépművészet” körébe vágó eddigi foglalkozását egy más szépművészeti foglalkozással cseréli fel s színészsé lesz, mert hát a színész az észnek színe-java. Hogy pedig megmutassa, hogy az ő esze is az észnek színe-java: majd mint lírai szerelmes, majd mint drámai hős, majd pedig, mint intrikus lép fel, minden egyes alakot álpáthosszal parodizálva. E szerepköröket azonban neheznek s talán erejét s képességeit is meghaladóknak találja, azért azon kijelentéssel, hogy így organuma mihamarabb tönkre megy, pedig hát művészetével még sokakat szeretne sokáig gyönyörködtetni: áttér a színter könnyebb, egyéniségének megfelelőbb s a sokkal hálásabb komikai tere, mely a közönség, illetőleg a szakácsnők és a szobaleányokból álló karzati publikum előtt (a borbély itt sem tagadja meg magát) mindig nagyobb méltánylásra talál. Előadásának ezen részénél, a hol a tulajdonképeni komikum terére megy át, alakításai minden tekintetben valóban hatásosak, kivált mikor a bécsi politikust, a budapesti bankárt, a württembergi őrnagyot és az „új” kalapot vásárolni szándékozó lengyel zsidót mutatja be bámulatos ügyességgel. Ugyanily kitünően sikerült része előadásának a hírneves zené-

szerzők (Verdi, Erkel, Wagner, Offenbach, Strausz stb.) utánzása is, midőn stíljok és főmotívumaik felhasználásával s reájok nem illő szöveg (Képeddel alszom el) alkalmazásával sajátos zenéjüket parodizálja. Majd a különféle nemzeti jellemeket; így az olaszokét, francziákét, tótokét és az angolokét a maguk furesaságaiban, majd pedig a különféle báli tánczosokat foglalkozásukra emlékeztető (szabó, asztalos stb.) komikus taglejtéseikkel, mozdulataikkal mutatja be, minden egyes alakkal nagy derűtséget keltve. Mutatványainak befejező részét egyes hazai és külföldi irodalmi és politikai kiváló egyéniségek alakjainak gyors szinpadai maszkirozása képezi, melyek közül legkevésbé sikerült Petőfi Sándoré, a többi azonban itt is méltán aratott teljes elismerést. Polgár Gyuláról különben a látottak és hallottak után bátran elmondhatjuk, hogy utánzása — távol minden izléstelenségtől vagy túlzástól — mindig természetesen, találóak és mulattatók. Egész előadása nemcsak arról győz meg, hogy benne sok a komikai találatum, hanem hogy azt sok fáradságos munka és alapos tanulmány által nagy mértékben ki is fejlesztette, mi mellett leginkább tanúskodott a sok taps és tetszésnyilvánítás, mely a jelenvolt közönség részéről alakításait mindvégig kísérte.

— Nyilatkozat. Alulírottak, mint a Bakay Géza úr és Szeremley Mihály úr között fennforgott becsületbeli ügy elintézésére megbízottak értesülvén arról, hogy Szeremley úr a »Szarvasi Lapok« holnapi számában egy nyilatkozatot tett közre, mely arra enged következtetni, hogy becsületbeli ügyét az általunk kiszolgáltattott nyilatkozat értelmében befejezettek nem tartja, s becsülete teljesebb helyreállítására más eljárást kísérel meg. — kinyilatkoztatjuk, hogy a szóban forgó becsületbeli ügyet lelkiismeretünk szerint intézvé el, magunk részéről befejezettek tekintjük és Szeremley úrnak nem ismert nyilatkozatára semmiben sem reflectalunk. Szarvas, 1892. május 9. Dr. Szlovák Pál, Grabarits Iván, Mázor Elemér, K. Köhalmi Miklós.

— Az írásbeli érettségi vizsgálatok szarvasi főgymnasiumunkban f. hó 19—24. napjain fognak megtartani.

— Majális. A főgymn. ifj. elhalasztott majálisa máj. 4-én fényesen sikerült. Az előző napok esőzései miatt szép ligetünk belső részei nem igen voltak ugyan hozzáférhetőek, de annál élénkebb volt a mozgólódás a sátorban és sátor körül. Különösen vidékről jöttek vendégek impozáns számmal, kik a verőfényes szép tiszta időben élvezték az ifjúság szokásos dalkari és tornaprodukecióit, díjkiosztást, — s a táncot éjjeli 11 óráig, mikor is a közönség zenező mellett együttesen tért haza a kedves emlékü mulatságról.

— Méhészeti szakelőadást fog tartani nálunk f. hó 12. V. Nagy Zsigmond vándortanár. Délelőtt elméleti előadás lesz a főgymnasiumban, délután gyakorlati magyarázat a méhészet-telepen.

— Színészet. Homokay L. társulata tegnap este kezdte meg nálunk előadásait Almási Tihamér új népszínművével, a »Sári Néni«-vel.

— A helybeli társ. ovoda ezidei — már hirdetett majálisa előreláthatólag csak a kicsinyek mulatságára fog szorítkozni. A mulatságot az ovoda-helyiségében és kertjében tartják meg. Akiket a kicsinyek mulatsága gyönyörködtet, külön meghívók melőzésével ezúton kéretnék a megjelenésre.

— Díjkiosztott tornászok. A majálisi tornaversenyén versenytalánban győzők 1—1 ezüstforinttal jutalmazva I. oszt. Kornidesz József, II. o. Kozonics Aladár, III. o. Albusz Frigyes, IV. o. Sárközy Imre, 2—2 forinttal jutalmazva: V. o. Drázsits Vazul, VI. o. Kleindl József, VII. o. Dancs Szilveszter, VIII. o. Grün Endre. Díjat adtak Ponyiczky Máté és Dérczy Péter 2—2 frt, Stein Béla 1 frtot. Kötelhuzásért a győztesek közt 2 frt osztatott ki 10 krajczárjával.

— Iskolaszéki gyűlés. A helybeli községi iskolaszék folyó hó 6-án d. u. tartotta gyűlését, melynek főtárgyát a belső ismételőiskolák vizsgálóidejének megállapítása képezte s amelynek megtartása május 15-ki d. u. 2 órára határozta. Vizsgaelnökökül Pásztori-féle iskolához Kácsér Vilmos, Laukó-f. isk. Benka Gyula, Rohoska-f. isk. Kullik Endre, Molnár-f. isk. Moravcsik József isk. széki tagok lettek felkérve. Minden vizsgálóidejhez az előjáróság részéről egy bizalmi férfi fog kiküldetni s az ügy érdekében kívánatos lenne, hogy a szülők s a tanügybarátok minél nagyobb számban jelenlennének meg.

— Jégvihar vonult el városunk felett Pénteken d. u. 2 órakor. A vihar a tavaly augusztusiyal egy azon irányból jött, s hogy amazéhoz hasonló pusztításokat nem okozott, csak a szél gyengesége okozta. Így is telemes lehet a kár, mely kivált szőlőkbe s a fejlődő gyümölcs-félékben esett. Az utcákon összegyűlt jeget még este is lapátolni lehetett.

— Atelier Parisien. Halácsi S. budapesti fényképész, tudatja, hogy ma és holnap egésznap és kedden d. e. felvételeket eszközöl Korik János házában, Belicey-út.

— Gazdát keres egy téli kendő, egy legyező, egy esernyő s egy bot, — melyek a gymn. majálison a ruhahárban visszamaradtak. Tulajdonosaik átvehetik Székely J. pedellusnál.

— A b.-szent-andrási új plébános, főtiszt. dr. Dunay Alajos f. hó 5-én érkezett meg egyházközségébe. — Fogadtatása impozáns volt, a hívek előkelői 34 kocsin mentek elébe a szarvasi vasútállomáshoz, hol Bröster Lajos segédlelkész üdvözölte a megérkezett új plébánost. Midőn a menet a község határát átlépte, megszólaltak a harangok s a lakosság nagy része a plébánia mellett felállított diadalkapunál tömörül s megérkeztekor lelkes éljennel fogadta. Itt Szécsi István egyházzondnok üdvözölte az új lelkészt. Majd Te Deum megtartása végett a templomba vonultak. Adja Isten, hogy a közénk érkezett, községünk felvirágoztatásában, népe anyagi és szellemi jólétének előmozdításában találja örömet!

Menyasszonyi selyem ruhákra való selymeket fekete, fehér és crème színekben, simát és damaszt méterenként 45 krtól 16 frt 65 krig (mintegy 300 különböző fajában) szállít, egyes öltönyökre vagy egész végekben is posta- és vámentesen Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

Közgazdaság.

Nemzeti gyáripar.

Ép most jelentek meg a könyvpiacra Moltke Hellmuth gróf tábornagy levelezései. Nagyérdekű irodalmi mű; nagyérdekű nemcsak azért, mert írójok évszázadunk legnagyobb hadvezéreinek egyike, hanem azért is, mert a nevezett szerzőnél alaposabb megfigyelő: embereket, társadalmi viszonyokat, vidékek sajjalagosságát és országok helyzetét illetve, vajmi kevesen voltak és vannak. Bizvást okulhatunk tehát Moltke azon észrevételein, amelyeket honunkra, melyet többször keresett föl, tett.

Moltke hazánkra tett észrevételei között legfontosabb az, mely a magyar iparra vonatkozik: »a nyers árúkat potom áron vesztegetik el kivitelre; míg az ipartermékeket drágán szerzik meg, mint beviteli cikkeket.«

Mily találó megjegyzés, amely a megfigyelés alaposságát bizonyítja!

Fájdalom! nemcsak múltunkra illik eme rászolgált korholás, hanem nagyrészt jelenünkre is; mert honunk az ipar terén

még nagyon, de nagyon hátra van. Ennek bizonyos tekintetben a népnevelés az oka; mert nálunk még mindig ama téves irányt követik, hogy a legjelesebb történelmi alakok: a népeket rablánera fűzőtt zsarnokokat, a népeket hódító háborúk csatáiba kergetett hadvezéreket, a közszabadságot elnyomó államférfiakat, egyszóval: az embertársaik fölött hatalmaskodókat tüntetik föl. Mily balgaság! Mily kárhoztatandó nevelés! Hiszen! a történelem legdicsebb alakjai a fölfedezők és a föltalálók, kiknek mindenik jelesebbje sokkal többet tett az emberiség nagy érdekében, mint a föntebb- említett hatalmaskodók együttvéve.

Kell, hogy minden vallásos embert, aki a Teremtőt imádja, ily gondolatok fogjanak el, midőn a honi ipar viszonylagos elmaradottságát szemléli. Moltke gróf ipari s kereskedelmi összeköttetésünket Ausztriával olyan rosz hazasságnak nevezi, amely annak előnyökét nyújt, míg ránk egyedül terheket ró. Eme bírálat éles, ámde találó. Fokozott mérvben büszkélkedhetünk hát ama ipartelepeinkben, amelyeket a ránk nézve mostoha viszonyok — az Ausztriával történt hazasság — dacára sikerült megalapítóinknak a tökély oly magas fokára fejleszteniök, hogy azok diadalmasan versenyezhetnek mind az országban működő, ősi-berendezésű, kellő forgatókével nem rendelkező, más műhelyekkel s ipartelepekkel, mind a külföldi gyárakkal.

Ezek közé tartozik a »Tarnóczytűzoltószerszám- s gépgyár-részvénytársaság« ipartelepe a külső-váci-úton.

Negyedszázad óta lelem nagy gyönyörűségemet a külföldi tanulmány-utakban. Negyedszázadon át megtekinteltem mindazt, mit Európa legkiválóbbat nyújt; sőt láttam az Északamerikai-Egyesült-Államok igen számos legnagyobb gyártelepét s a nyugat-ázsiai és az északafrikai legjelesebb iparúzó városokat. Beszámoltam eme tanulmány-útaimról hírlapcikkem s önálló irodalmi dolgozatok alakjában is: van tehát némi gyakorlatom az ipartelepek összehasonlításában.

Fokozattan kellemes hát szemlélnem a tökély ama fokát, melyet a Tarnóczygyár elért: az osztrák ilyenmű gyárak — Brünnbán, Prágában, Bécsben, Grácban, messze maradnak mögötte; érthetőleg! a honi más, ilyenmű iparműhelyek is, amelyek a gyártelepek sorjába számítják magokat. Érdekes volt szemlélni azon közel 200 darab tűzfecskeket, amelyeket a Tarnóczygyár most adott át: Alsó-Fehér-, Ugocsa- és Arvamegyéknek. Azok között mindenik gép elméletig s gyakorlatig lett kipróbálva. Szerettem volna idevarázsozni az osztrákokat, csehekét és morvákat, hadd látták volna a magyar ipar diadalát. Most készül e gyárban egy különös fecskendő a chicagói világkiállítás részére; — ha ott verseny is lesz: biztosan fogunk hallani a magyar ipar eme téren kiküzdött diadaláról.

Eme nagyszerű ipartelepünkönél szintén csodálható, mi képes az erős, határozott emberi akarat kiküzdni még a legmostohább viszonyok ellenében is. Mert vajmi mostoha viszonyokkal: óriási nagymérvű külföldi bevétel s a régibb hazai, ilyenmű iparműhelyek által megindított elnyomási kísérlet, a mely bizony nem volt válogatós a fegyverekben, — kellett az ipartelep alkotójának, Tarnóczy Gusztáv akkori országgyűlési képviselőnek, megküzdnie, amíg gyárát ősmertté, keresetté bírta tenni mind az országban, mind külföldi szomszédainknál. Persze! ily hatalmas, erős akarat nem elégszik meg az elért nagy sikerrel, hanem tovább fejleszti alkotását, fölvevén az ipartelep gyártási körébe más készítményeket is.

A tűzoltószerszámgyártásnál fontosabb párt nem alig van; mert az emberi munka-

gyümölcsét megoltalmazni a tűzkártól, egyike a legmőltóbb földadatoknak, mely Isten hasonmását rendeltetése felé viszi. Már pedig a tűzvész gyors, eredményes elnyomása kizárólag akkor sikerül — viszonyainkat tekintve — ha minél tökéletesebb tűzoltószerek állanak rendelkezésünkre. Ha azután eme tűzoltószerek nemcsak tökéletesek, hanem tartósabbak s ennek dacára jutányosabbak mint más műhelyek gyárak készítményeik — külföldiek belsődiak egyaránt — akkor nemcsak a gyárosnak mond a nemzet forró köszönetet, hanem az emberbarátnak is, aki az őt mint gyárost, teljes joggal megillető üzlethaszon tetemes részéről lemond ember-társai javára, hogy azok minél jutányosabban s így annál könnyebben, hamarabb szerezhessék be azon gyártmányokat, melyek által képesítve vannak megóvni a tűzkártól verejtéken, szorgalommal szerzett javaikat.

A Tarnoczy-féle gyártelep közvetlenül a külső váci-úton fekszik; könnyen, gyorsan, kényelmesen s olcsón juthatni oda az Újpestre vezető lóvonatú-vas-pályán. A gyár főépülete a legnagyobb ilyenmű helyiség mind az országban, mind Ausztriát és és más külföldi államokat tekintve. A melléképületek hasonlóak. Hely van ezer munkás részére is. A kész fecskendők dús választékban szemlélhetők mind a gyártelep raktáraiban, mind a váci-körút 78-ik számú raktárhelyiségeiben.

Tudvalevőleg, az ipartelep alaptőkéje 500.000 forint; tehát a gyárvezetőség ama helyzetben van, hogy mindennemű nyers anyagot jelentékenyen jutányosabban árán szerezhethet, mint a honi más, ilyenmű iparműhelyek s kisebb gyárak, amelyek nem rendelkeznek nagyobb forgó-tőke fölött: ami pedig okvetlenül szükséges arra, hogy jutányos legyen a legkitalálóbb gyártmány is.

Az országgyűlési képviselői állás kötelességei s munkája mintegy másfél év előtt arra birták Tarnoczy Gusztáv urat, hogy az ő általa teremtetett gyár vezetését a részvénytársaság igazgatóságára bizza. Természetes! Őt, az elsőrangú szakértőt, nem pótolhatták teljesen. Ez azután arra birta a honi ipar nevezett ültörőjét, hogy a legutóbbi országgyűlési-képviselő-választások alkalmából ne vállaljon megbízatást

s ne legyen ismét törvényhozótestületünk tagja, — csak hogy annál inkább legyen módja s ideje az ipartelep, amelynek vezérigazgatóságát elfogadta, vezetésére. Hát bizony nehéz eldönteni, nem vallja-e ennek kárát az országos iparügy; mert a képviselőházban iparhoz értő tag bizony rendkívül kevés ül. Persze! a Tarnoczy-gyártelep annál virágzóbb lesz az ő szakértő vezérése alatt.

A különféle kisipari segédgépek és segédeszközök gyártása mostanig teljesen el volt nálunk hanyagolva; pedig azok rendkívül előmozdítják a kisiparos termelési képességét; s így nagyot lendítenek a kisiparos helyzetének javításán. Valódi jótévedője hát kisiparosainknak, ki módot nyújt nekik ez irányban szükségleteiket jutányosan beszerezni. Tarnoczy Gusztáv vezérigazgató elhatározta, hogy a nevét viselő gyártelep a kisiparosok segédgépeit és segédeszközöket is állítsa elő; s így módjában van nevezett honfitársainknak kitűnő minőségben s jutányosan szerezhni be szükségelt ipari segédgépeiket és segédeszközöket; olyanokat is, amelyek mostanig ismeretlenek voltak előttük. A nevezett ipartelep negy forgó-tőkéje s a vezérigazgató hazafias törekvése: jutányos kitűnő gyártmányt nyújtani, lehetővé tesz még a nem-módos kisiparosnak is, hogy ama segédgépekkel és segédeszközökkel lássa el magát, melyek munkáját könnyebbé, gyorsabbá, becsesebbé, kiadóbbá teszik.

Óriási nagy pénzösszegeket zsebel belölünk a külföldi bronz- és rézöntvények árában. Azok terjedelmesebb gyártása még parlagon feküdt nálunk. Emé bajon is segítve lesz mostantól fogva; mert a Tarnoczy-gyártelep külön szakosztályt rendezett be bronz- s rézöntvények gyártására. Pompásan sikerült féldomborművek (József királyi magyar herceg s osztrák cs. kir. főherceg mellképe is), úgyszintén kitűnő-rajzú gyertyatartók, díszlámpák stb. már szép számban tanuskodnak e gyártelep munkaképesége s a szakvezetőség jó ízlése mellett.

»Magyarország nem volt, hanem lesz!» — mondá Széchenyi. Úgy van! De csakis akkor teljesedik be jóslata, ha minden iparágban oly gyártelepeink dolgoznak, minő a Tarnoczy-gyár.

Székelyessy Kálmán.

Szerkesztői üzenetek.

Harkányi Gy. Helyben. Mult számba már későn jött. Targya s hangja miatt különben se közölhetők volna. De minék is valakinek épen az esküvője napján efféle nyílt felszólalásokkal a kedvél megrontani? A mellékelt 1 fitot az árvamegyeiek javára írtuk.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

VARGA JÓZSEF.

Árlejtés.

Kondoroson a róm. kath. lelkész-lak felépítésére pályázat nyittatik. A terv megtekinthető a község házánál. Ajánlatok f. évi május hó végeig ugyanott benyújtandók.

Kondoroson, 1892. május 5.

Az egyház-tanács.

20 év óta fennálló

vegyeskereskedési üzlethelyiség kirakattal, nagy forgalmú utcában és sarkon, mely több utcába nyílik, esetleg pincze és raktárhelyiséggel vagy anélkül kedvező feltételek mellett kiadandó és azonnal átvehető. Bővebb értesítést ad Grünwald R. cézegnél Szarvason.

Hirdetmény

A békés-bébockai szakaszon a fű és here ez évi haszonélvezetének árverése a következő sorrendben fog a helyszínén megtartatni, u. m:

Május 10-kén reggeli 8 órakor kezdődik az árverés a volt halásztelki uradalom város felőli mesgyéjétől és tart folytatólag a régi kákafoki gáton végig, a 18^a melletti védgád felső bekötéseig.

Május 11-kén reggel 9 órakor kezdődik a 18^a felső bekötésnél és folytatólag tart a 7^{ik} endrődi őrházig.

Május 12-kén reggel 9 órakor kezdődik a 7-ik endrődi őrházról és tart a gyomai poczos-zugi községi kereszt gálig.

Május 13-kán reggel 9 órakor kezdődik a gyomai poczos-zugi községi kereszt gáttól és tart Körös-Tarcsáig.

Május 14-kén reggeli 6 órakor kezdődik Körös-Tarcsa keleti szélétől (ösvény hegy) és tart az O pontig

Május 17-kén reggeli 8-órákor kezdődik Öcsöd község nyugati — kesegát felőli — szélétől és tart a bábockai határig.

Venni szándékozók jelenjenek meg a helyszínén, a fizetés készpénzben történik.

Szarvas, 1892. Május 6.

Dósa Andor

h. i. az. at. szak. mérnök.

WALLA JÓZSEF

cimentáru-gyára, építési anyagok raktára

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 13.

<p style="text-align: center; margin: 0;">Vállalkozik:</p> <p style="margin: 0;">GRANITTERAZZO, BETONIROZÁSOK, CSATORNÁZÁSOK, SZÓRÓKUTAK, CZEMENT-LAPOK és MOZAIK LAPOKKALI KÖVEZÉSEK elkészítésére stb.</p>	<p style="text-align: center; margin: 0;">Raktárt tart:</p> <p style="margin: 0;">KERAMIT-LAPOK KELHBMIL-LAPOK METTLACHI LAPOK, TERRACOTTA-ÁRUK, KÖFEDÉLPÉP, TÜZÁLLÓ TÉGLÁK, KÉMENY-RAKVÁ- NYOKBÓL stb.</p>
-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

Gyári raktára a gartenaul Portlandi cement és vízhatlan mész-gyárnak.



Gyári raktára a gartenaul Portlandi cement és vízhatlan mész-gyárnak.

Máriaczei Gyomercseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és nepszer.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfútság, savanyu felbőgös, hasmenés, gyomorférfés, felesleges nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, székülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejtájánál, a menyinyhen ez a gyomortól származott, gyomortelheletésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hűmörhöt á nál.



Említeni hajlok a **Máriaczei gyomercseppek** évek óta kifütknek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg á a 70 kr.

Magyarországi forrástár:

Török József gyógyszerháza
Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megrakintani!! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”.

A **Máriaczei gyomercseppek** valódián kaphatók.

Szarvason: Bugyis Andor gyógyszerháza.
Kunszentmártonban: Szilárdffy Károly gyógyszerháza.
Körös-Ladányban: Jakó Jenő gyógyszerháza.

Bor-kivonat.

Egy pillanatnyi előállítására kitűnő egészséges bornak, mely semmivel sem különbözik az igazi természetes bortól, ajánlom ezen törvényileg **védezt különlegességemet.**

Ára 2 kilónak (körülbelül 100 liter bort ad ki) 5 frt 50 kr.

Utastás ingyen adatik hozzá. A legjobb eredményért és egészséges gyártmányért jótállok.

SPIRITUS-MEGTAKARITÁS

érhető el az én fölülmulhatlan erősítő-es encziámmal a pálinkánál. Egy kiló ára 3 frt 50 kr. (600—1000 liter, használati utasítás ingyen.

Ezen különlegességen kívül ajánlom még különféle **essen-cziáimat. Rum, Cognac-** gyártására, valamint **liquereimet** stb. fölülmulhatlan eredménnyel. Rezipék ingyen adtnak, árjegyzékek ingyen.

Pollák Károly Fülöp,
Szesz-különlegességek gyára, Prága.

15—40

1728./892.

Pályázati hirdetmény.

Békésvármegyébe kebeleztet, aszarvasi járáshoz tartozó 7830 lakossal bíró **Öcsöd** nagyközségben lemondás folytán megüresedett, évi 400 frt készpénz, 50 frt lakbér és a szabályozott gyógykezelési díjak szedésével, az orvos lakásán nappal 15, éjjel 30 kr., az állattulajdonosnál a község területén nappal 20, éjjel 40 kr., a külterületen nappal 40, éjjel 80 kr. és előfogat; érvágás a belterületen nappal 40 kr. látogatási díj nélkül, éjjel szintén 40 kr., de látogatási díjjal, külterületen éjjel és nappal 60 kr. külön látogatási díj mellett és előfogat-di-

jázásokkal egybekötött **ÁLLATORVOSI ÁLLÁSRA** ezennel pályázat hirdettetik. Felhívtnak pályázni óhajtok, miszerint az 1888. évi VII. tcz. 117., illetve 118. §-ának értelmében felszerelt kérvényeiket hozzám f. évi május hó 27-ig nyujtsák be; választási napul május hó 28-ika tüzetik ki. Megjegyeztetik, hogy azon állatorvosok, kik a fent jelzett törvényezikk végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 303. §-ban jelzett minősítést képesek igazolni, a kijelölésnél előnyben fognak részesülni; s végre, hogy a megválasztott állatorvos állását f. év június 8-ig elfoglalni tartozik.

Szarvason, 1892. április 23.

KRCSMÁRIK, főszbiró.

Horgony-Pain-Expeller.

Ezen rég jönnek bizonyult **bedörzsölést csúz, köszvény, tagszaggatás** stb. ellen legjobban ajánlhatjuk a t. cz. közönség figyelmébe.

Egy üveg ára 40 és 70 kr. és a legtöbb gyógyszerháza kapható.

Csak horgonnyal valódi!

Jeles könyvek rendkívüli olcsó árak mellett, jó állapotban megrendelhetők

Heckenast G. utóda (Drodtleff R.)

kiadóhivatalában Pozsonyban.

Babics Kálmán, Széptan vagy zestetika.

(n. 8-r. 321 l.) ft 2.80 helyett csak ft —.90

Legjobb aestetika, nélkülözhetlen minden művelt ember részére.

Fodor Dezső, Utastás a házadó ügyekben, háztulajdonosok és házkezelők részére (n. 8-r. 56 l.)

. ft —.50 helyett csak ft —.20

Minden háztulajdonosnak ajánlható.

Karola költeményei. (12-r. 162 l.) ft 1.40 helyett csak ft —.30

Alkalmas ajándék hölgyek részére.

Király János, dr. A pozsonyi nagy-dunai vám és rév jog története. Levéltári adatok nyomán. (n. 8-r. 178 l.) ft 2.— helyett csak ft 1.—

Kitűnő legújabb forrásmű a magyar történelhez.

Kofrányi Adolf, dr. A Gräfenbergi hideg víz gyógy mód. Népszerű irányban tájékozásra a vízi kezelésknél (8-r. 212 l.) ft 1.50 helyett csak ft 1.—

Kitűnő utmutató a hidegvízgyógy mód használatához, sokkal becsesebb, mint Kneipp vizkurája.

Orbók Mór, Tréfás számtani feladványok gyűjteménye. Ifjak és más korbellek hasznos mulattatására. (8-r. 80 l.) ft —.50 helyett csak ft —.30

Orbók Mór, Tréfás mértani feladványok gyűjteménye. Ifjak és más korbellek hasznos mulattatására kidolgozva, A szöveg közé nyomott 117 képpel. 8-r. 74 l.) ft —.50 helyett csak ft —.30

Tanulságos és mulattató gazdag tartalmu könyvek, a fiataloknak és nevelő uraknak.

Paedagogiai Plutarch: Orbók Mór, Paedagogiai Plutarch,

Jelesebb paedagogusok kiválóbb tanférfiak arczkép-és életrajz gyűjteménye. I/II díszes kötet (n. 8-r. 564 l.) ft 4.— helyett csak ft 2.50

A nm. közoktatásügyi miniszterium által melegen ajánlva, egy tanár urnak könyvtárából sem szabadna hiányozni.

Perecs Sándor, Verses köszöntő könyv. Gyermekeinknek (16-r. 30 l.) ft —.20 helyett csak ft —.10

Szép tartalmu köszöntőkönyv, különféle alkalmakra.

Samarjay Károly, dr. A pozsonyi régi és új színház. Trédedékek Pozsony multja és jelenéről (magy. és ném. nyelv.) 2 képpel. (8-r. 54 l.) ft —.40 helyett csak ft —.20

Jókai-féle stilusban tartott vázlat a legrégibb magyar színház felől.

Schulpe György, dr. Felhők és csillagok. Költemények és egy elbeszélés, (16-r. 88 l.) ft —.60 helyett csak ft —.30

Egy tehetséges ifju magy. író, ki ezen költemények által magának új pártfogókat hódított.

Schulpe György, dr. Tanulmányok az irodalom, jog-és kulturtörténet terén. (n. 8-r. 52 l.) ft —.40 helyett csak ft —.20

Minden művelt emberre nézve érdekes.

Tanítók évkönyve. Tanárok, tanítók, intézeti növendékek használatára. Szerk. Orbók Mór. ft. 1.20 helyett csak ft —.30

Költőibb és olcsóbb, mint bármely jegyzőkönyv, képekkel. Alkalmi ajándék tanároknak.

Tóth Sándor, dr. Távol, közel. Újabb elbeszélések. (8-r. 206 l.) ft 1.20 helyett csak ft —.60

5 érdekes elbeszélés, a legjelesebb bírálatok kitűnőnek bizonyították.

Jó zeneművek csinos kiállításban:

Bánfi Sándor. Képek a pozsonyi ligetből. Díszes keringő (Walzer). ft 1.— helyett csak ft —.20

Bisvogel Feri. 30 év után. Keringő ft —.40 helyett csak ft —.20

Korban Ferencz. Gyapjas bundám. Népdal írta Samarjay Károly ft —.30 helyett csak ft —.20

Mader Rezső. Pozsonyi tüzoltó induló ft —.60 helyett csak ft —.20

Rudnyánszky János Izabella csárdás ft —.50 helyett csak ft —.20

Rudnyánszky János. Kék ibolya. Lengyelke. Zongorára. ft —.50 helyett csak ft —.20

Wolf Zsiga. Kereskedelem és ipar. Poltra ft —.40 helyett csak ft —.20

!! Jeles könyvek és díszes Köték jó állapotban !!